

M.L. LONGWORTH

WRAAK OP
ÎLE
SORDOU

Uit het Engels vertaald door Hans E. van Riemsdijk
en Marijke Gheeraert

 Manteau

Noot van de auteur

Voor de kust van Marseille liggen verschillende eilanden.
Sommige daarvan zijn niet toegankelijk voor publiek;
andere kun je wel bezoeken en die zijn vanuit de oude
haven per boot bereikbaar – Frioul en Île d’If bijvoorbeeld.
Sordou is echter aan mijn fantasie ontsproten.

Alle beschreven situaties en personages zijn verzonnen.
Overeenkomsten met bestaande personen berusten
louter op toeval.

Lacydon

Van hieruit ziet hij hoe La Canebière recht naar beneden naar de Vieux Port loopt en het oude centrum in twee gelijke delen splitst alsof er iemand met een stok een lijn in het zand heeft getrokken. Logisch dat die hoofdstraat van Marseille uitmondt in het water, het was immers ooit een rivier: de Lacydon. Éric Monnier zoekt steun met zijn heup tegen de reling van de boot om zijn halve sigaar opnieuw te kunnen aansteken. Hoe verder ze van Marseille wegvaren, des te groter de bergen achter de stad worden. Ze lijken de stad in de zee te duwen, te schuiven. Grappig, denkt hij, dat je in de stad die witte kalkstenen heuvels niet ziet. Het onophoudelijk claxonneren is zo'n beetje het enige wat je er waarneemt naast het krijzen van de zeemeeuwen. Verder zie je vooral de stoffige straten en de zee, en ruik je het vuilnis. Nee, Marseille doet geen moeite om zichzelf op te dirken voor toeristen – dat weet Monnier maar al te goed, want steeds wanneer hij naar de stad terugkeert, kost het hem een paar dagen om er weer van te leren houden.

Lacydon was zijn eerste en enige dichtbundel geweest, geschreven in de vroege jaren zestig toen hij tweeëntwintig was. Met maar héél beperkte middelen was de bundel uitgegeven door een vriend in Arles. Een ode aan Marseille en zijn geschiedenis was het, aan het heldere licht en de snel prattende inwoners van de stad. Op rommelmarkten had hij een

stuk of twintig exemplaren kunnen verkopen; de rest had hij uitgedeeld aan vrienden en familie. Onder zijn bed stond nog steeds een kartonnen doos met de drukproeven – getypt door de oudere zus van een andere vriend – en de vijf laatste exemplaren van het slanke en elegante boekwerkje.

Omdat het met de poëzie niet echt wilde vlotten, belandde Monnier als docent Frans op een middelbare school. Stilletjes hoopt hij vroeg of laat toch nog te kunnen leven van zijn poëzie. Toen een bejaarde oudtante van vaderskant overleed, liet ze haar achterneef een appartement na in de binnenstad van Aix-en-Provence. Nog altijd woont hij daar, omgeven door rijkdom: een graaf en gravin, en een Parijse architect als respectievelijk onder- en bovenburen.

En nu zit hij hier. Een maand geleden is hij met pensioen gegaan en heeft hij afscheid genomen van diezelfde baan en datzelfde lyceum. In al die jaren is het hem niet meer gelukt andere gedichten te publiceren. Nieuwe poëzie schrijft hij nu met de hand in zwarte gebonden notitieboekjes die hij bij Michel aan de Cours Mirabeau koopt. Hij weet dat de medewerkers van de zaak hem achter zijn rug ‘le poète’ noemen, maar erg vindt hij dat niet.

De tranen staan Monnier in de ogen als hij naar Marseille kijkt. Hij heeft altijd gehouden van de haven, beschermd door de middeleeuwse forten van goudkleurige steen en door de burchtachtige kerk Saint-Victor, die in zijn eenvoud veel mooier is dan de pronkerige negentiende-eeuwse Notre-Dame de la Garde. Rechts zijn de bunkers te zien die de Duitsers tijdens de Tweede Wereldoorlog op de heuvel onder het Palais du Pharo hebben gebouwd. Als kinderen speelden hij en zijn vriendjes daar altijd totdat een bewaker van het Pharo hen wegjaagde. Naarmate de boot verder het zeegat kiest, krijgt hij meer te zien van Marseille: vlak achter de bunkers bevindt zich de besloten zwemclub, waar je tegenwoordig jaren geduld en vooral

heel goede connecties nodig hebt wil je er lid worden. Ook het sterrenrestaurant Passedat is nu goed te zien.

Even keert hij Marseille de rug toe, niet omdat hij de stad niet meer wil zien, maar vanwege de wind. Bij de derde poging om zijn sigaar aan te steken lijkt de vuurpunt warempel weer een beetje te gloeien; uit alle macht puft en trekt hij om hem goed aan te krijgen. Inmiddels is de boot dicht bij de Îles du Frioul, de kleine archipel waartoe ook het Île d'If behoort, het eilandje met de verlaten gevangenis die Alexandre Dumas in *De graaf van Monte Cristo* heeft vereeuwigd. De twee grotere eilanden van de Frioul-archipel zijn verbonden door een dam in de vorm van een verhoogde weg, die een natuurlijke haven doet ontstaan met uitzicht op Marseille. Ook de eilanden vertonen kalksteenklippen en steile heuvels bezaaid met felgroen struikgewas. Dat alles baadt in het felle licht van de julizon tegen een azuurblauwe zee. Toen hij nog jong was had een oom – zijn moeder, dochter van Italiaanse immigranten, had elf broers en zussen; zijn vader was enig kind – een houten zomerhuisje op Frioul. Éric bracht daar wekenlang zwemmend en vissend door met zijn neven en nichten. En als hij er alleen was, schreef hij vooral.

Nog verder op zee worden de golven hoger. De boot lijkt na zo'n kanjer een stevige buiklanding te maken. De dichter hoort een opgewonden kreet en een *whoops-a-daisy* van het koppel van middelbare leeftijd dat net voor hem aan boord was gegaan. De vrouw – het was haar kreetje – staat met haar rug naar de stad en houdt de reling stevig vast terwijl haar echtgenoot toeren uithaalt om een foto te nemen zonder zijn evenwicht te verliezen. De man draagt witte tennisschoenen die te groot lijken en een zonneklep. Monnier heeft geen idee wat de precieze benaming is voor zo'n raar ding, zo'n halve pet die het hoofd zelf niet beschermt tegen de zon. Het 'whoops-a-daisy' doet hem vermoeden dat het Amerikanen zijn. De

vrouw ziet dat Monnier naar hen kijkt en wuift. ‘Ruwe zee,’ gilt ze. De dichter wuift terug met zijn panamahoed in de hand en meent te hebben begrepen dat ze iets over de golven zei.

Hij wil niet staren, maar de vrolijkheid en het enthousiasme van het echtpaar fascineren hem. Monnier heeft de nodige relaties gehad, maar is nooit getrouwd geweest. Het meisje dat hij had willen huwen is al bijna vijftig jaar dood. Sedertdien had hij nooit meer plezier beleefd aan afspraakjes. Zijn poëzie gebruikt hij als excuus om een teruggetrokken leven te leiden. De paar vrienden die hij heeft nemen dat goedmoedig van hem aan – gedichten schrijven is voor hen te abstract om te begrijpen.

Met deze week op het eiland daar verderop wil hij zichzelf belonen voor de veertig jaar dat hij ondankbare pubers, een paar uitzonderingen daargelaten, de schoonheid van Flaubert heeft proberen bij te brengen. Als gepensioneerd ambtenaar krijgt hij straks zijn volledige salaris – tweeduizend euro per maand, dus zeker geen kapitaal maar meer dan genoeg voor iemand die geen huur of hypotheek hoeft te betalen, geen kinderen heeft en nooit op reis gaat. Terwijl hij zijn sigaar oprookt, kijkt hij naar zijn spiegelbeeld in het raam van de kajuit. Inderdaad, stelt hij vast, ik zie eruit als de gemiddelde gepensioneerde leraar die van goed eten en drinken houdt (want daar geeft hij wel geld aan uit). Dat brilletje met halve glazen hangt permanent om zijn nek, zijn buik die amper wordt gemaskeerd door zijn witte Guayabera-hemden die een vriend uit Cuba heeft meegebracht – op het exemplaar dat hij nu draagt zitten een paar spatten van de lasagne van gisteravond. En verder ziet hij in het spiegelende glas zijn dikke rode neus, slordige witte baard en het al dunner wordende haar dat te lang is en om zijn hoofd wappert.

De Amerikanen staan nog steeds een beetje onvast op hun benen. De taalbarrière wordt gelukkig een mooi excuus om

niet met hen op te trekken als ze straks op het eiland zijn, denkt hij. Monnier is sowieso al niet erg sociaal, maar hij gaat naar het eiland voor de stilte, om na te denken en te schrijven.

Dan hoort hij Frans praten.

Aan zijn kant van de boot is een nieuw paar opgedoken. Ze moeten aan stuurboord hebben gestaan en na hem en de Amerikanen aan boord zijn gekomen. Het stel is een jaar of vijf jonger dan de whoopsy's en misschien twintig jaar jonger dan hijzelf. De vrouw zeker. Monnier knikt als ze hem gearmd voorbijlopen; met een glimlach knikken beiden terug. De vrouw is lang en slank zonder mager te zijn. Ze heeft een volle bos kastanjebruine krullen die in de wind wapperen, precies zoals het haar van Élodie vroeger, en een lange, dunne neus, hoge jukbeenderen, smalle lippen en veel, héél veel sproetjes.

Haar partner is ook een opvallende verschijning, maar heeft beslist niet haar klassieke schoonheid. Hij is ongeveer even groot als zij of misschien zelfs iets kleiner, heeft brede schouders en een buikje dat net zichtbaar wordt. Ooit moet hij zijn neus hebben gebroken. Een ongeluk of misschien een sportblessure. Zijn haar is dik en zwart, met hier en daar plukken grijs. Zijn ogen zijn donkerder dan de hare, maar even intelligent. Opvallend is verder de brede en grote mond die een hartelijke lach produceert.

Monnier neemt nog een laatste trekje van zijn sigaar en draait zich weer om naar Marseille. De stad vervaagt, met uitzondering van de Notre-Dame de la Garde boven op de heuvel ten oosten van de stad. De kathedraal doet denken aan de Sacré-Coeur in Parijs en heeft iets weg van een baken – voor zeelui in dit geval. De boot is de Frioul-eilanden inmiddels gepasseerd en zet in zuidwestelijke richting koers naar de bestemming van deze tocht: een eiland van zevenhonderd meter breed en twee kilometer lang.

‘Wat rookt u daar? Een cubaan?’ vraagt een donkerbruine stem naast Monnier. Het is de man met de gebroken neus en de knappe gezellin met haar sproetjes.

‘Wat anders?’ antwoordt Monnier. Hij is weliswaar altijd een bescheiden ambtenaar geweest, maar hij rookt alleen cubanen. ‘Een Upmann. Maar hij is uit en ik houd ’m vast omdat ik hem niet overboord wil gooien.’

‘Ik heb hier ook een Upmann.’ De man klopt op zijn linnen jasje dat volgens het onervaren oog van Monnier duur moet zijn. ‘Een Magnum 46, maar die bewaar ik voor op het eiland. Mijn partner vindt het stom als ik een sigaar rook op het water. Frisse lucht en een sigaar passen volgens haar niet bij elkaar, denk ik.’

Monnier lacht. ‘Laat het de Cubanen maar niet horen.’ Hij steekt zijn hand uit. Goh, wat maakt het ook uit, denkt hij. Die mensen spreken Frans en straks zitten we samen toch op een klein eiland. ‘Éric Monnier is de naam.’

‘Antoine Verlaque.’ Ze schudden elkaar de hand. ‘Bent u hier om wat bij te komen van het jachtige leven op het vasteland?’

‘Ik hoop het,’ antwoordt Monnier. ‘Ik ben net met pensioen na veertig jaar les te hebben gegeven. En u?’

‘Vakantie.’

‘Dan hoop ik maar dat u genoeg sigaren bij u hebt. Ik denk niet dat u die in het hotel kunt vinden.’

Verlaque knikt en glimlacht. Charmant naïef vindt hij de oud-leraar. Hotels zoals dat waar ze nu heen gaan hebben altijd een humidior. Natuurlijk heeft hij sigaren bij zich, maar in geval van nood is er in zo’n hotel altijd wel iets te vinden. ‘Ze nemen zowat de helft van mijn koffer in,’ antwoordt Verlaque, ‘maar daar heeft zij geen weet van.’ Beiden draaien zich om naar de reisgenote van Verlaque die aan de andere kant van de boot foto’s van de zee staat te maken.

‘Mooie vrouw...’ Monnier schrikt van zijn eigen openhartigheid.

‘Zeker. En haar schoonheid siert haar ook. Een aantrekkelijk uiterlijk verpest sommige vrouwen, maar daar is bij Marine geen sprake van.’

Monnier bedenkt dat deze Antoine het gewend zal zijn om complimenten over zijn vriendin of vrouw te krijgen. In elk geval had de opmerking van een vreemde hem kennelijk niet verrast. ‘Toepasselijke voornaam voor iemand die golven fotografeert.’

Verlaque knikt. ‘Zeker, al denk ik dat ze vooral foto’s van die golven maakt omdat ze er bang voor is.’

Monnier glimlacht flauwtjes. ‘Ik heb ooit iemand zoals uw Marine gekend. Een fantastische meid was dat...’

Een nieuwe golf doet de boot zo schokken dat de twee mannen met beide handen de reling moeten vastgrijpen. ‘Ik ben nog nooit voorbij Frioul geweest,’ zegt Verlaque. ‘Prachtig, zo ver op zee met Marseille in de verte.’

‘We varen zo’n acht kilometer de zee op. Sordou was het eerste eiland waar zeelieden op afstevenden op weg naar Marseille. Vandaar het belang van de vuurtoren. De andere eilanden van de archipel zijn onbewoond.’

‘Ik weet het.’

‘Beschermd door de kustwacht en alleen bezocht door wetenschappers, duikers en meeuwen...’

Verlaque wacht tot Monnier, die duidelijk in een soort lerenmodus zit, een pauze laat vallen, maar voorlopig krijgt hij er geen speld tussen.

‘Al in de late steentijd kwamen mensen naar Sordou op zoek naar schaaldieren.’

‘Mmm,’ mompelt Verlaque. ‘We krijgen vast veel lekkere vis te eten op het eiland. Ik heb veel goede verhalen gehoord over de jonge chef van het hotel. Hij schijnt...’

‘Natuurlijk zitten er ook veel konijnen en enkele zeldzame vogels zoals de beschermde Kuhls pijlstormvogel...’

‘Natuurlijk, die met zijn dikke gele snavel en asgrouwe verenkleed dat...’

‘Maar pijlstormvogels verbergen zich in de rotsspleten, veel kans er een te spotten is er niet.’

Wanneer de boot langzamer gaat varen, rest er van Marseille nog slechts een gouden waas in de verte.

‘*Voilà*. We zijn er!’ Monnier houdt zijn hoed als een scherm voor zijn ogen.

Zodra de boot is aangemeerd, voelen de passagiers de hitte van juli op zich neerdalen. De Amerikaanse herinnert haar echtgenoot – Bill – eraan voorzichtig te zijn met zijn rug als ze opgewonden de kajuit in lopen om hun koffers uit het bagagecompartiment te pakken.

‘Tja... Sordou,’ mijmert Monnier.

‘Bent u hier eerder geweest?’ vraagt Verlaque. ‘Voor zover ik heb begrepen moet Sordou tientallen jaren lang verlaten zijn geweest.’

‘O, reken maar dat ik hier eerder ben geweest, *mon ami*. Nou en of ik hier eerder ben geweest.’

Oorspronkelijke uitgave

Mary Lou Longworth – Murder on the Île Sordou

© Mary Lou Longworth, 2014 – 9780143125549

Deze uitgave

Wraak op Île Sordou

© Manteau / Standaard Uitgeverij nv, Franklin Rooseveltplaats 12,
B-2060 Antwerpen en Mary Lou Longworth

www.standaarduitgeverij.be

info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland

New Book Collective, Utrecht

www.newbookcollective.com

Eerste druk juni 2023

Omslagontwerp: Wil Immink Design

Auteursfoto: © Greg Salvatori

Opmaak binnenwerk: Ready2Print

Vertaling: Hans van Riemsdijk en Marijke Gheeraert

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand
of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 223 3966 4

D/2023/0034/028

NUR 330